

PAU. Curs 2005-2006

Perquè, al capdavant, tant si estem desperts com si dormim, no ens hem de deixar convèncer mai sinó per l'evidència de la raó. I cal remarcar que dic de la raó, i no de la imaginació ni dels sentits. Així, encara que vegem molt clarament el Sol, no hem de jutjar per això que ha de tenir la grandària amb què el veiem; i molt bé podem imaginar distintament un cap de lleó unit al cos d'una cabra, sense que calgui concloure per això que existeix realment aquest ésser quimèric; perquè la raó no ens diu pas que allò que veiem o imaginem així sigui veritat, però sí que ens diu que totes les nostres idees o nocions han de tenir algun fonament de veritat, ja que no és possible que Déu, que és totalment perfecte i conforme a la veritat, les hagi posades en nosaltres sense aquest fonament. I, per tal com els nostres raonaments no són mai tan evidents ni tan complets durant el somni com durant la vigília, encara que, de vegades, les nostres representacions mentre somiem siguin tan vives i nítides, o més, la raó ens diu també que, com que els nostres pensaments no poden ser tots vertaders perquè nosaltres no som totalment perfectes, allò que aquests tenen de veritat ha de trobar-se infal·liblement més aviat en els que tenim estant desperts que no pas en els nostres somnis.

DESCARTES. *Discurs del mètode*, IV

1. Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument –al voltant de 30-45 paraules– el significat, en el text, de l'oració següent. [1 punt]
«...la raó no ens diu pas que allò que veiem o imaginem així sigui veritat.»
3. Per què diu Descartes que «no és possible que Déu, que és totalment perfecte i conforme a la veritat, les hagi posades en nosaltres sense aquest fonament»? (En la vostra resposta, haureu de referir-vos als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Descartes del coneixement empíric (o coneixement pels sentits) amb una altra concepció del coneixement empíric que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Creieu que Descartes té raó quan defensa que els sentits, per si sols, no ens poden garantir l'existència del món extern? Raoneu la resposta. [2 punts]

Per bé que la societat no es basi en un contracte, i per bé que no es guanyi res inventant-ne un per deduir-ne les obligacions socials, tots els qui reben la protecció de la societat li deuen quelcom en retorn del benefici rebut, i el fet de viure en societat fa indispensable que cadascú es vegi en l'obligació d'observar una certa línia de conducta envers la resta. Aquesta conducta consisteix, primer de tot, a no perjudicar els interessos dels altres, o més ben dit, certs interessos que, per disposició legal o consentiment tàcit, han de ser considerats com a drets; i, segonament, a suportar cadascú la càrrega que li pertoqui (fixada segons un principi d'equitat) dels treballs i sacrificis exigits per la defensa de la societat o els seus membres d'ofenses i vexacions. La societat està justificada a imposar aquestes condicions, a qualsevol preu, a aquells que preferirien incomplir-les. [...] Però no hi ha motiu per plantejar-se aquesta qüestió quan la conducta d'una persona no afecta l'interès de cap altra persona, o quan no pot afectar l'interès dels qui no volen ser afectats (sota el supòsit que les persones interessades són totes adultes i amb un grau normal d'enteniment). En tots aquests casos, l'individu hauria de tenir una perfecta llibertat, social i legal, per fer l'acció i atènyer-se a les conseqüències.

MILL. *Sobre la llibertat*, IV

1. Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les següents paraules o expressions –al voltant de 5-15 paraules en cada cas. [1 punt]
 - a) «*contracte*»
 - b) «*llibertat legal*»
3. Per què diu Mill que quan la conducta d'algú no afecta els interessos d'altri «hauria de tenir una perfecta llibertat, social i legal, per fer l'acció»? (En la vostra resposta, haureu de referir-vos als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Mill de la relació entre individu i societat amb una altra concepció d'aquesta relació que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Suposem una acció que només pot afectar dues persones que són adultes i que lliurement hi estan d'acord. Creieu que Mill té raó quan defensa que, en aquest cas, la societat no hi ha d'intervenir? Raoneu la resposta. [2 punts]